

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előfizetési árak:

Egész évre	12 korona
Fél évre	6 korona
Negyed évre	3 korona
Egyes szám 16 fillér	

POLITIKAI LAP.

Felolós szerkesztő: ORLÁT KAROLY

Szerkesztőség és kiadó.

hivatal: Zarándok u 7.

☐ Telefon-szám: 174. ☐

Kéziratokat nem adunk vissza.

A vármegye közgyűlése.

Purgly Sándor dr. főispánt melegen ünnepelték.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 26-án délelőtt 9 órakor tartotta meg rendes negyedévi közgyűlését, melyen a bizottsági tagok, dacára a korai cséplési munkának feltűnően nagy számban vettek részt, ami a gyűlésnek kellemes élénkséget és színt adott. Pont kilenc órakor lépett a terembe jöszási dr. Purgly Sándor főispán, akit a jelen voltak hatalmas éljenzésekkel fogadtak. A főispán üdvözölve az egybegyűlt megyei képviselőket, a közgyűlést megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Szabovlyevits Dusán megyei főjegyzőt, a felszólalni kívánók feljegyzésével Ledercer Pál tb. főjegyzőt bízta meg.

Az első felzólaló Ewetovits János bácsi apátplébános volt, aki a bizottsági tagok nevében üdvözölte dr. Purgly főispánt azon alkalomból, hogy Ő Felsője a király a Lipótrénddel tüntette ki. Ewetovics apát igen bülesen domborította ki beszédében ama megcáfolhatatlan tény, ami e megye közönségének csakis dicsőretül, de egyszersmind dicsőül és hazafiai megnyugvásul és büszkeségül szolgálhat, hogy t. i. az egész háborus idő alatt vallás és nemzeti-ségi különbség nélkül, testvériesen, kézben-kéz, odaadó honfiai szeretettel viselkedett és áldozott hűségű kézséggel a haza oltárára. És ebben — úgy mond — oroszlanrészre van dr. Purgly főispánunknak. Ezer éve miénk ez a haza, a melyért elődeink küzdöttek s most azt akarjuk, hogy ez a szentelt föld további ezer évig is a miénk legyen és maradjon. — A lelkes éljenzésekkel fogadott beszéd után dr. Szabovlyevits Dusán vármegyei főjegyző üdvözölte ugyan-ezen alkalomból a főispánt a megyei tisztikar nevében. A gyönyörűen megkomplikált beszéd, mely a főispánnak a nehéz, súlyos idők folyamata alatt bölcs, államférfiai tevékenység

gét emelte ki, zajos természetnyilvánításra ragadta a hallgatóságot.

Dr. Purgly főispán állt föl ezután szólásra, hogy megköszönje a lelkes üdvözléseket. Ez a beszéd egy minden ízében klasszikus, igazi magyar stílusú beszéd volt, a melyet ritkán hallottunk a vármegye díszes termében. — A mit tettem — mondta többek közt a főispán —, hűségem munkatársaim, a megyei tisztikarral tettem együttesen, akik odaadó munkásságukkal segítettek nehéz feladatomban. Hogy ezidig, s talán, reméltem ezután is sikertülni fog a megye közönségével egyetértve sikeresen működnöm, abban segítő társam volt és lesz a hazám és nemzetem iránti szeretetem.

A főispán szavaira szülni nem akaró éljenzés és taps zúgott fel. Ez az üdvözlési jelenet volt a gyűlésnek legkimagaslóbb pontja, mely szinte visszaidézte a régi nagy idők nagy, magasatos jeleneteit.

Az elhangzott beszédek után Várossy Károly indítványozta, hogy az imént hallott gyönyörű beszédek jegyzőkönyvileg megörökíttessenek, amit a közgyűlés lelkes közfelkiáltással és helyesléssel fogadott el. — Ezután következett a gyönyörűen megszerkesztett és mindenre kiterjedő alispáni jelentés, melyet dr. Szabovlyevits olvasott fel.

Az alispáni jelentés a közügyek felsorolása után megemlékezett a megye elhunyt jeles fiairól, akiket meleg szavakkal parentál el a jelentés. Úgymint: Dr. Zsuzsory Józsefről, dr. Schmausz Eadréről, dr. Mikosovits Kautról, legifjabb Vojnits István volt főispánról és csak a közel-múltban elhunyt Széchenyi Tamásról.

Ezt megelőzőleg dr. Purgly főispán törvényadta jogánál fogva megyei tb. aljegyzőkké kinevezte: dr. Kovácsics Cézár és dr. Pintaróvits János megyei közigazgatási

gyakornokokat, továbbá tb. szolgabíróvá: Ulrich Gyulát, mit a közgyűlés tetsző helyesléssel vett tudomásul.

Ezután következett a nem kevesebb, mint 355 számból álló tárgysorozat elintézése, melyek közül megemlítendőnek tartjuk a megüresedett árvaszéki ülnöki állás betöltését és az árvaszéki elnök-helyettes kijelölését. A jelölő bizottság az elnök főispánnal tanácskozára visszavonulván, rövid időre rá ismét megjelent és bejelentette, illetőleg kihirdette, hogy az üresedésben volt árvaszéki ülnöki állásra egyhangulag Kiss Mátya eddigi árvaszéki fogalmazó lett megválasztva, aki ezidő szerint a hazatérten van. A közgyűlés zajos helyesléssel fogadta a választást. — Az árvaszéki elnök-helyettesre nézve dr. Frank Mihály árvaszéki elnök javasolja, hogy erre a tisztségre Zsigmond Dénes árvaszéki ülnök delegáltassék. A közgyűlés egyhangulag elfogadta dr. Frank javaslatát. Zsigmond Dénes nem csak szolgálati idejére, hanem ernyedetlen, példás munkásságával, fáradtságot nem ismerő szorgalmával és alapos tudásával nagyon is rászolgált e régen kiérdemelt tisztségre.

Zajos éljenzéssel adott hálás köszönetének kifejezést a közgyűlés Hermann Ferencz bácstóvárosi nagybirtokosnak, a hadi rokkantak javára adott 80.000 koronás alapítványáért. — A kassai fiú-internátusban fenntartott két hely, valamint a honvéd reálisiskolában és a Ludovika Akadémiában megüresedett helyek a folyamodó ifjak által betöltettek.

A közgyűlés a főispán lelkes és igazán szívből jövő életésével nyert befejezést. — Dr. Purgly főispánnál és Scultéty Ferenc alispánnál ebéd volt, melyre a vidéki bizottsági tagok nagyrésze hivatalos volt.

(j. b.)

A Török Vörös Félhold képeslevezelő lapját 20 fillért árusítja az Országos Bizottság (Budapest — Képviselőház).

A hősök sirja.

A hadisirokat gondozó bizottság megalakulása Zomborban.

Arról az eleven pajzsról, amely a tél jeges tüdejében, a nyár lankasztó hevében rendületlenül védi a Doberdó sziklapoklában, a tirolai bércek csontfagyasztó atmoszférájában, a Prislop nyereg nedves erdősegeiben minden oldalról megtámadott hazánkat, olykor-olykor mostanában sajnos gyakran lepattogzik egy-egy patinaszem, egy-egy honvédó igaz magyar... Könnyeznek a szemünk, reszket a kezünk, megrendül a lelkünk mindannyiszor, midőn egy-egy diadalmas ütközetről olvasunk, mert tudjuk, hogy a kivivott győzelem sajnos, mindég sok drága, hősi vérbe kerül... A vérpárás levegőtől terhes harcmezőn a hazájáért elesett hős a legkifejezőbb kitüntetés, a fakeszretet kapja, ha ugyan van idő fejfa faragására; emléke a hálás honfiak szívében ugyis örökkön él. Azonban sok vitézünk kerül erdőből annyira megfogyatkozva, oly súlyos sebbel haza, hogy távol a csatamezőtől költözik el hős lelke. Itthon nem mondhatjuk azt, hogy nem volt idő az ellenség újabb rohama, eszeveszett tüzelése miatt a fejfa faragására, az értünk, a boldogulásunkért hősi halált halt vitéznek eltemetésére. Nekünk, akiknek nem adatott meg a jószerencse fegyverrel a kezünkben megvédeni a hazát, kötelességünk imádozt magyarjaink hősi testének illendő eltemetéséről gondoskodni. Sajnos, ellenségeink még mindig nem akarnak észükre térni, még mindig nem akarják belátni, hogy bennünket legyőzni nem lehet és így egyre népesebb lesz a hősök Wallhallója. De érzéseink nem fásulhatnak el annyira, hogy ne törődjünk az értünk elvérzetett örök pihenőhelyéről. A katonai és polgári hatóságok egyaránt átlátták ezt.

A hadügyminisztérium a belügyminisztériummal egyetértően leirt a vármegye és városunk történeti társaságához valamint a helybeli állomásparancsnoksághoz a hadisirok gondozása és felügyelete végett. A leirat folyamánaképen Scultéty Ferenc alispán az elmult vasárnap délután négy órára értekezletre hívta az illetékes köröket. Scultéty alispán méltatta az elesett hősök örökkön hervadhatlan dicsőségét, majd indítványára a **Hadisirok rendben tartására alakult és a hadisir-alapra gyűjtő bizottság** megalakult. — Elnöke Klein er Lajos, városunk kitűnő polgármestere lett.

A vármegye részéről tagok: Scultéty Ferenc alispán, J eis el Henrik tb. főjegyző, Tomcsányi Aladár tb. iroda igazgató.

A város részéről tagok: Dr. Alföldy Árpád h. polgármester, Sp any ol József tanácsnok és Trenka Kálmán rendőrfőkapitány.

A sombori állomásparancsnokság részéről: Surányi Lajos százados, Reich mérnök-hadnagy, Müller Gyula hadnagy, Herd a Rajmund tábori lelkész. A honvédelmi bizottság részéről: Vojnits Pál őrnagy. A sombori katonai tartalékház részéről: Dr. Benedikt Vilmos főorvos.

A hadisirokat gondozó bizottság kör-

zetébe a 23. gy. e. kiegészítési körzete tartozik, tehát a befolyó adományok kizárólag az e körzetben elhunyt katonák emlékére fordítottak. A bizottság felkérte dr. Vojnitsch Ferenc bajai polgármestert, hogy Baja városa, amelyből szintén kiegészül a 23. gy. e., három taggal képviseltesse magát a bizottságban.

A Bug-átkelés.

— 1915 július 26. —

Willerding generális a 32. gyaloghadosztály parancsnoka a huszonhármasok emlékkönyve részére küldött fényképét e szavakkal dedikálta: „Mindig úgy mint 1915. évi július 26-án!... Hiszen úgy volt már Sabánál, a rumnoi éjjeli rohamban, Grodeknel, Galicia és Oroszlenyelország véres csatamezőin, a Kárpátokban, aztán pár nappal előbb: Krukiencénél... Mindig úgy volt: a 23-asok becsülettel helytálltak, meghaltak s becsülettel katonák voltak akkor is, mikor remitő túleréjével koronként letapoosta őket az orosz óriás... És feltámadtak újra. Mint Anteusnak új erőt adott nekik a vértől ázott föld, a beletemetett sok testvér lelke... ”

Július 26... Békeidőben ilyenkor Annabált rendeznek az árnyas fürdőhelyeken s a palicsi parkban táncolnak a bácskai szépek... Egy év óta minden másként van. Epen egy éve állt fegyverbe az ezred... És ma Annabál helyett jubileumot ünnekel a bácskai gavallérok... Leányok helyett fegyvert forgatnak, muszkát táncoltatnak...

Igazán csodaszép jubileum volt...

Kamionka-Sztrumilova felett a sötét éjszakában shrapnelék tüzes esője világitott. Kissé messzebb Zabuzé égett lobogó lánggal. A mi tüzeink megsemmisítő tüzelése változtatta át a kicsiny falut egy égő pokollá. A Bug szélesen hömpölygő vizét koronként világító rakéták fénye árasztotta el, majd meg a vak sötétbe örült fényvel hasított léket egy-egy fényzóró sugárkévéje. Mintha egy lángszemű Ciklopsz kémlelte volna a sötét éj elbújt rejtelmeit.

A folyó vizét egy hosszukás sziget osztja itt ketté. A víz mindkét ága — az ellenség tuloldalról kattogó gépfegyverei mellett — áthághatlan akadályt látszott. Az éjszakában kopácsolás zaja tör meg a némaságot: mint harkályok kopácsolnak a derék hidászok s mire az éjfel beköszönt már nincs áthághatlan akadály: kész a gyaloghíd a Bug mindkét ágán. Nem monumentális, de rendkívül praktikus alkotás ez a tutajformára erősített repülőhid és ami fő: két óra alatt kész...

...Éjfélt után három óra... Kárász Jakab káplár tíz emberével figyel a Bug-sziget egyik kavics-dombja mögött. A folyón túl az oroszok megpuhított állásai, innen a huszonhármasok két zászlóaljja: jobbról első Mady László őrnagy parancsnoksága alatt, balról a Hahne Rudolf alvezetés által vezetett második zászlóalj...

A bizottság elhatározta a gyűjtést gyűjtőik által és azt, hogy e gyűjtést közigazgatási uton viszi keresztül. Felhatalmazta az alispánt, hogy a gyűjtés intenzív kiterjesztésére és tájékoztatás végett a járási és községi hivatalvezetőkkel érintkezésbe lépjen és esetleg ők is felvétesse a bizottságba.

Az éjszaka a kölesönös tüzelés mellett elég nyugodt volt, bár mindenki tudta, hogy reggel a még sehol át nem lépett Bugon át kell menni s tudta azt is mindenki, hogy az eddig megvert orosz — az üldözött vad konokságával horkant vissza s erős állásai előtt véres nap ígérkezik a huszonhármasoknak...

A támadási parancs szerint két órai tűzészeti előkészítés után reggel 9 órára volt kitérve... Aki ismeri az ilyen jellegű lelkialapotot tudja, hogy nem sokat aludtak a huszonhármasok, de még kevesebbet az oroszok... És Kárász káplár egyszerűen unta a dicsőséget a szigeten. Izgatta egy kissé a helyzet. Megbeszélte embereivel a dolgot s aztán parancsot sem várva az alig kész gyaloghídon átlopózott a Bugon s pár lépésre az oroszokkal szemben beásták magukat. Mady őrnagy amint tudomást vett a vakmerő vállalkozásról, mely itt aztán tanáctalánul megakadt — éles szemmel látta, hogy ezt a kedvező szituációt, ezt az emberfeletti vakmerőséget nem szabad kihasználatlanul hagyni. Ágyúink pokoli tüzet árasztottak az orosz állásokra. Az átlopózott járdó helyet már egy másik volt a szigeten, melyet egy orosz gépfegyverosztag egész terjedelmében elárastott veszedelmes golyóinak záporával. S az újabb járdó halálmegevetéssel foglalta el a megparancsolt helyét...

Az ágyúk 'félelmes hangversenye délelőtt tíz óra tájban ért véget. Most következett a huszonhármasok szerepe, melyet Mady őrnagy — megszokott hűgyérvével és Hahne alvezéréssel és a szomszédos csapatostek parancsnokaival összhangban, gazán dicséretes előrelátással és ismert személyes bátorságával teljes diadalra vezetett...

Tíz órakor már Rundio Ferenc köztvitész, önként jelentkezett küldönc, fut a két előretolt előőrshöz és záporként hulló golyók közt viszi a parancsot, hogy nyomjanak be az orosz állásokba, melynek lakói a rettenetes ágyútűz hatása alatt — egyelőre mozdulatlanul bujtak összezárt üregeikben. Az eredményről jelentés teendő — így szólt a parancs...

A tuloldal egyik magoslatán felállított muszka gépfegyverosztag örületesen kezdett dolgozni. A mi ágyúink már tökéletesen elhallgattak, az orosz még pár elkeseredett shrapnellal akarta megakasztani a végzetet... A huszonhármas állásokban mozgalmas izgatottság uralkodik. Minden pillanatban indulhatnak... Egy pillanatra

a halál réme vet árnyékot a kemény bácskai koponyákra; aztán mintha dacosan vetné fejét hátra — mint egy ember — az egész ezred... Mády őrnagy a dekung tetején figyel... A muszka gépfegyver mind erősebben szól... Pak... Pak... Pak... Pak... A fegyverroportásba emberi kiáltások, jajgatás vegyül... A Bug innenső ágára vert gyaloghídon muszkák rohannak felénk... Izgalmas pillanat... Mi történt itt? ... A muszkák között egy huszonhármas baka fut lihegve és akadozó lélekzetvétellel kezd jelenteni alássan:

— A káplár ur Kárászzal bementünk az orosz stellungba. Nagyon lött az orosz, különösen a masinger... De be kellett menni... Itt van vagy száz orosz... Hanem a muszkák ahogy észrevették, hogy hátra hajjúk a foglyokat, beléjük löttek a gépfegyverrel megbesült vagy tiz... Alássan jelentem még lehetne belőlük vagy kétszázat fogni...

Csakugyan jönnek az orosz foglyok... Saját gépfegyverük elől meghúzódnak a sziget egy dombja mögött s aztán „einzel abfallen“-ben iramodnak a mi futóárkunk felé...

Már látni a tulsó oldalon a Puskás kapitány századának egyik felét, amint oldalba támadja a megingó félben levő oroszokat. Az eredményt itt is maguk a foglyul ejtett oroszok — újabb száznegyvenen — jelentik. Csak a muszka gépfegyver kattog örületesen...

A Landwehr kapitány százada az „erste“ kijön a rezerve állásból s erős tüzzel segíti a negyedik század átkelését. A negyedik század egyik szakasza a tuloldalra már elegendő arra, hogy az oroszokat oldalozó tüzelésével az egész második zászlóalj átkelését biztosítsa...

A bugparti rengő buzakalász között megy a bácskai baka, mint otthon, úgy aratás előtt, mikor azt nézi mit adott az Isten... Csak épen a fegyver roportás, a koronként robbanó gránát, sebesültek jajgatása nem illik a kép keretébe... És megy a huszonhármas rettenetesen. A tisztek, a bakák... Az orosz még egy akacs ellenátamadást próbál. De a huszonhármasokat, kik ma megint beköltöttek a győzelmes dicsőség poharába, már ez nem tudja feltartóztatni... Itt-ott a szurony, a bajnét, a kéziásó, a spátni kemény kézbe fogva, az ütközet utolsó taktusait veri a konok muszka koponyákon... A szanitécek máris bátran szedik össze a sebesülteket, — természetesen a tulnyomó számban levő oroszokat is... Az orosz front végleg megingog... Fut, aki futhat... Itt-ott az orosz árkokban még elkésett lövés szól... Útána halálhörgés, egy kis zaj, egy kis magyaros káromkodás... Az üldöző huszonhármasok állva lönek a menekülőkre s délután három órákor már a kemény mulatság végét jelenti az ezredparancsnokság. Meg azt, hogy az eddigiek felül még 400 fogoly indul Budapest felé... Az erdőszélen, a területet uraló magaslatokon a huszonhármasok pipázva mesdlik a részleteket. Az egyik már levelet ír haza... Ott távol a halottakat temetik... A háttérbe mintha megadóra

feltartott orosz kezek szegélyeznék az ég peremét...

Mády őrnagy szerényen elhárít magáról minden dicsőséget:

— A parancs szerint ment... Amit magamtól kezdtem benne azt a helyzet parancsolta... Hanem nagyon szép nap volt... Jól mentek előre a fiúk, — és gömbölyű arcán sok büszkeség mosolyog...

Káplár azaz hogy firer ur Kárász, mellén az arany medália lóg, cigarettázik és nehezen beszél a dologról:

— Jött a parancs a batalióntól... Lőtt is a nyomorék muszka... Hanem az ezredes ur olyan szívart adott, amelyet még világeletembe se szittam... — és a kedves emlék hatása alatt eldobja a féligszitt cigarettáját... **czl.**

Egy zombori tiszt levele orosz fogságból.

Nemes Oszkár zászlós, polgári életben gyári tisztviselő, Nemes Sámuel vármegyei irodatiszt fia még a kárpáti harcokban orosz fogságba esett. A napokban egy gyűrődött levelezőlap érkezett tőle szüleikhez Zomborba, 1916 május elsejei kelettel. A címzés: Herrn Samuel Nemes, Zombor. Komitat Gyertyára, Vengrija. — Gyertyaláng fölé tartották a levelezőlapot, amelyen a rendes íráson kívül vegyi tintával is alott néhány sor. A fogly zászlós sorai szerint a szibériai Tomszkban nem a legjobban mehet a foglyok sorsa. Kéri szüleit, hogy figyelmeztessék az itthonlévőket hogy az orosz foglyokat ne kényeztessék el, mert ott a fogly magyar katonák földalatti oduknak lagnak és 30 tisztet 34 orosz katona őriz. A tisztek 20 deka húst kapnak naponta és hármuknak sikerült a fogságból megszökni.

Az oroszok — a zászlós sorai szerint — nagyon várják már a békét és akkor, amint messze Szibériában beszélük, forradalmat fognak csinálni...

HÍREK

Dr. Deák Béla,

a zombori háziezred kiegészítési körzetéhez tartozó apatini választókerület ujonnan megválasztott követe a bádeni őrgrof vitéz ezredének most készülő emlékművébe, a Hadialbumba, az ő ismert kitünő szónoki tehetségére valló következő szöveget intézte a bácskai bakálkhoz:

„A máskor rideg számok ma nagyszerű fogalmakat rejtenek magukban.

A mikor azt mondjuk, azt halljuk: „a 23-asok“, — lelünkben a mi dicső zombori háziezredünk hősei: apánk, testvéreink és fiaink sok-sok ezrének emléke és képe merül fel...

Látjuk, mint fogadta a város és környéke népének végeláthatatlan serege az idegenből hazasiető ezredtörzset, hogy innen induljon a harczterekre; felujulnak emlékezetünkben az első mámoros napok,

amikor virágos és zászalóerdő között bocsátottuk Isten, haza és király nevével útra a mieinket, majd elvonulnak lelki szemeink előtt a menetzászlóaljok lelkes tomegei, a miket mindig az itthonmaradtok szerető áldása kísért, de akiknek harciba indulását övéik szomorúsága vagy könnyei soha meg nem nehezítették...

És a 23-asokról a nehéz harcok hosszú hónapjai, sőt már két esztendője alatt csak hozzájuk méltó, dicsőséget dicsőségre halmozó hírek jöttek és jönnek s a 23-as szám, a mieink ezrede a sok többi között méltó helyet verkedett ki magának a világháború történelmében.

A hazért dicsőségesen elesett hősök áldott emléke mindannyiunk közös fájdalom kincse. A győzelmes békéig tovább küzdöket aggódo szeretetünk kíséri, védi és mi, akik itthon küzdjük a gazdasági háborút, azzal akarunk méltókká válni a 23-as zászló alatt harcolzó hőseinkhez, hogy a bizonyosan dicsőséges béke elővelekor meleg, nyugodt otthonul várjuk és nem csak a koszorús hősokeket, hanem a háború minden áldozatát szívünk egész melegével keblünkre öleljük.“

Ezen erőtől és érzéstől duzzadó szép szavakhoz tulajdonképpen felesleges minden kommentár. Felette kellemesen hangzanak a magyar parlament eme új, de azért egyik legtehetőbb igéret és tehetséges tagjának ajkairól a háborútól sujtottakat gyengédien simogató érzésteljes szavak.

* **Személyi hírek.** Dr. Purgly Sándor főispán a megyei közgyűlés bekezesése után Szabokára, onnan pedig pénteken hivatalos elfoglaltságban Budapestre utazott. — Gössmann vezérőrnagy szerdán egy napi tartozkodásra Budapestről Zomborba érkezett az itteni egyéni önkéntes-osztag megvizsgálására.

* **Kitüntetés.** Ófelsége megparancsolta, hogy Séhák Antal 23-as t. főadnagnak legmagasabb dicsérete ismétleten tudat adassék.

* **Hősi halál.** Szabó Miklós 68-as hadnagy, Szabó József ny. kir. járásbíró, kir. közjegyző-helyettes fia a most folyó nagy mérközésben a Lippán való átkelésnél megbesült és a stójánowi tábori kórházban hősi halált halt. — Parchetich László 23-as hadnagy egy visszaruhaó kézigránattól az északi harcban hősi halált halt.

* **A Hadi termény részvénytársaság** az ország különböző göc-pontjaiban a vidék legnagyobb pénzintézetekinek belevonásával kirendeltségeket létesített. Amint illetékes helyről velünk közlik, Bács-Bodrog vármegye egész területére és thjl. városaira a Hadi termény r. t. a képviseletével a Bácsmegyei agrár takarékpénztárt bízta meg, melynek helyiségiben a kirendeltség vezetése leérkezett központi főtisztviselők névszerint a kirendeltség főnöke Weisz Jenő és helyettese Mellinger Lipót urak már megkezdtek működésüket.

* **A rendőrfőkapitány a háziezred hőseinek.** Trenka Kálmán rendőrfőkapitány a következő emléksorokat írta a 23-asok emlékkönyvébe, a Hadialbumba: A város háziezredének, a derék huszonhármasoknak hősi tetteiben gyönyörködünk a multban, gyönyörködünk ma is, azokra büszkeséggel tekintünk, méltó dolog, hogy a jövő nemzedék szeme előtt legyen állandóan a hősi tetteket magában foglaló mű, melyből példát, inlelet meríthet.

* **Érdekes átirat** érkezett a napokban Nagyvárad iskolaszékétől a zombori tanácshoz. Arról van szó, hogy Nagyvárad iskolaszéke szabályrendeletet akar létesíteni, amely eltiltja az ifjuságnak a káros színházi-, mozi-előadások, továbbá korcsmák, kávéházak látogatását s végül a cigarettázást. A megkeresés a célból jött, ha Zomborban már volnának ilyen rendszabályok, azt közölné a város Nagyvárad iskolaszékével. Nálunk tudvalegölég eddig nincsen ilyen szabályrendelet.

* **A Hadi termény r. t. új megbizottai Bácskában.** A Haditermény részvénytársaság közli, hogy Bácskában a következő új cégekkel létesített végleges megállapodást a bizományos viszony tekintetében: Bárány Lipót és fia (Zombor), Deutsch Zsiga (Szabadka), Léderer Leó (Zombor), Obecsei első takarékpénztár és hitelbank (Obecse).

* **Halálozás.** Gubit, a Kálmán állami igazgató tanító, iskolafelügyelő, a Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeum öre, folyó évi július hó 21-én munkáséletének 47. évében a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. Az elhunytat özvegye és két gyermeke gyászolja.

* **Nyugalomba vonuló jegyző.** Dr. Bikár Nenád ószivácsi jegyző beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét.

* **Katonametetés.** Bordás István tüzért csütörtökön. Foltos Bálint tüzért kedden temették el katonai pompával a helybeli katonai hullaházból.

* **A büntetlen előélet — nem enyhítő körülmény.** A kir. Curia legutóbb egy megvesztegetéssel vádolt másodéves jegyző bűnjegyében kimondotta, hogy a közhivatalnok vádlottnak a büntetés kiszabásakor a büntetlen előélet, mint a közszolgálat előfeltétele, enyhítő körülményül nem szolgálhat.

* **Az általános férfihány.** Az aradi színházi bizottságnak most mutatta be Szendrey Mihály öszi társulata névsorát. Az ülésen szó került sok nindennőri, nekünk legfeltűnőbb a tudosítás ezen pár sora, amit egy aradi labpól vágtunk ki: „Varjassy Lajos polgármester: Kétségtelen, hogy soha egy nem támogatta a közönség a színházat, mint most.”

Szendrey Mihály: Ez csak az általános mutatkozó férfihányának tulajdonítható.”

Az igazgató kijelentése a legnagyobb találgatásokra alkalmas, annyira misztikus. Vajjon hogy érti? Es főleg milyen rembeli közönségből van a színházban több?

* **Járványos állatbetegségek nagymérvű terjedése.** Bicsmegyében évek óta nem okozott annyi kárt az állatvés, mint mostanában. A vármegye majdnem minden járásában állapítottak meg járványos állatbetegségeket. Különösen a veszettség, a sertéspestis, a ragadós szájsz. és körmájás és a rühkór pusztít.

Könyvekről.

John Bull és társai. Ritka érdekességgel lepi meg új könyvében dr. Radó Sámuel, a kitűnő publicista a magyar olvasóközönséget. Iradalmunkban alig találjuk mását azoknak a ragyogó dolgozatoknak, amelyek az új könyv anyagát teszik. Még leginkább Bernhard Shaw elmés háborús írásaihoz hasonlíthatók, minthogy fölülény világpolitikai áttekintés mellett, ötlet és szellem, kritika és csipkedés nyilatkozik meg bennük. A könnyed, szellemes stílus és a diplomáciai érdekességekkel fűszerezett előadás nagy világpolitikai

problémákat takar s észrevehető a szerzőnek az a törekvése, hogy a humor, az ötlet és az anekdota mozgósításával is komoly czélt, a tájékoztatlan közönség világpolitikai felvilágosítását tartja szem előtt. A művet az Athenaeum adta ki és 3 koronáért kapható minden könyvkeskedésben.

Könyv Ferencz Ferdinándról. Ferencz Ferdinánd életrajza a volt trónörökös halálának s a világháború kitérésének második évfordulója alkalmából jelent meg a könyvpiacra. A mű szerzője dr. Pacséry Károly kir. tanácsos, tanfelügyelő, ki közvelelen források alapján érdekesítően írta meg a trónörökös életét születésétől egész a szerajevói tragédiáig. A 272 oldalas mű érdekességét nagyban emelik az életrajz keretébe szőtt fejtegetések, melyek a világháború kérdését boncolgatják. A mű kapható szerzőnél (Budapest, III., Zsigmond-tér 13. szám) és minden könyvkereskedésben. Ára 8 korona.

Tavaszi offenzíva. (Rideamus Igitor könyve. Eggenberger kiadás.) Egy rendkívül öletes címkepű könyvön találunk először a Rideamus Igitor, kissé diákos humorú áfnével. Ugy tudjuk, egy budapesti ügyvéd rejlik alatta, aki mint tartalékos tüzerfőhadnagy csinálja végig a háborút. A könyvben abszolút mértékkel mérve is igazi humort találunk, a legművészibb fajtából, amelynek egészséges férfissága helyenként finom szentimentalizmussal van fűtve. A háborús irodalom javára írhatjuk a könyvet, mely különösen a katonák közt számíthat kacagó táborra.

Ugyancsak az Eggenberger cég kiadásában jelent meg **Hungaricus: A szenvedő ember.** Ára 3 korona.

Jogi tanácsadó és gyakorlati útmutató pénzügyezetek és részvénytársaságok számára — írta Révész Béla, a nyiregyházi ált. hitelintézet h. igazgatója. A műhöz Mándy Lajos ny. miniszteri tanácsos, az ismert bankember írt előszót. Igen használható, értékes mű, amelynek még az a külön érdekessége is megvan, hogy kitűnő szerzője bácskai származású. Ára 10 korona és a szerzőnél megrendelhető. Nyiregyházán

Magyar hadifoglyok élete orosz és olasz földön — Barabás Bélától a kitűnő Dick Manó féle könyvkiadóvállalatnál jelent meg, Budapesten. Ára 3 korona.

Szerkesztői üzenet.

Egy pap. Helyszűke miatt nem került eddig sora, legközelebb közöljük.

Daruvár

Déli vasúti állomás. — Szlováculal szelven,

Vasas és iszapfürdő.

Kitűnő gyógyeredmények csusz. kúszvány, iszapfürdő, meleg fürdő, vízkezelés, gyógyfürdő. Járányos szoba és fürdőházak. A fürdőállomás előrendű konyha rendelkezél árák mellett. Tiszta víz, gyógyhelyek, (fürdő és lakás), helyek szabadfürdőkhöz és egyéb kedvezményekkel. Prospektus kívánára küld a fürdőigazgatóság.

NYILTTÉR

NESTLÉ-FÉLE GYERMEKUSZT
csecsemők
gyermekes és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
Mindenkor kapható.

Próbadozást és tanácsos orvosai könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjlanul küld a Nestlé-féle gyermekuszt. A. S. S. A. Wien I., Biber 1. c. s. 35. U.

* Ezen rovat alatt közölték rt nem vállal felelősséget a szerk.

Csodás határú arecszépítő és finomító
A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle

MARGIT CRÉME és SZAPPAN

a Margit-crème zsírtalan, ártalmatlan, rögtön szerfi. : : :
Ára 1 kor. 20 fill.

A Földes-féle Margit-szappan pár nap alatt lemossa a szepőket, májfoltokat s megszűntet minden bőrbajt.
Ára 1 OK

Kapható: minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben.

6 koronás rendeléseket b. m. n. v. küld
Földes hecmen
gyógyszertár, Aradon.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódi, ha mind egyik üveg Moll A. védjegyet és aláírást tüntet fel. A Moll A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és májbetegségekre, gyomorgörcs és gyomorfűlés, rögzött székrekedés, májbetegség, vértülság, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségekre ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett Ára egy lepedőért eredet. áruhoz 2 kor. Hamisítások törvényileg büntetnek.

MOLL-FÉLE SÓSBORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mind egyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel és „Moll-féle sósborszesz” nevezetesen mint fátadalmesztillapító bedörzsölési szer közzvény, csúsz és a meghülés egyéb kóivetkezményeinek logismeretesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek szappan.
Legfinomabb, egészen új módszer szerinti készített gyermek- és női-szappan, a bőr gyökere gondozására és ápolására ugy gyermek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darab 1 korona 80 fillér.
Minden darab gyermek-szappan Moll A. féle védjeggyel van ellátva.

Főszékhely: Bács, I. Tuchlauben 9.

Moll A. gyógyszerész os. és kir. udvari szállító által
Vidék megrendelések naponta posta utánvéllel megrendelhetők. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

A csodás hatású FÜLDÉS-FÉLŐ

MARGIT-

SZAPPAN

a modern szépségápolásnál nélkülözhetetlen.

Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb növényzsírokból készült, kellemes szaga, kitűnően habzó szappan igen kiadós, mértis-osaládi használatra a legalkalmasabb.

Pár nap alatt

eltüntet szőplőt, májfoltot, miteszort, pattanást. A porusokat alaposan kitisztítja s biztos és gyors hatása folytán ugyszólván

jemossa.

a bőr tisztálanságát, úgy hogy nyoma sem marad a szépséghibáknak. Világhírű pedig annak köszönhető, hogy egyszerűsmindekorra elmulasztja

a szeplőket.

Ára 1-20 kor. Kapható minden gyógyszárban s droguka-kereskedésben. Hozzávaló Margit-Crème 1-20 és 2 - Kása 16, gelyekben, Margit-Powder K 1-20 Gyártja:

Földes Kelemen ^{gyógy-} ^{szerész} Arad.

Milliók használják

Köhögés,

rekedség, katarrus, elnyálkásodás és görcs ellen a

Kaiser-féle mellkaramellákat,

a „3 lenyövel”.

6050 közli. hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól biztosítja a biztos eredményt. ::

Csomagja 20 és 40 db., adagját 60 db.-ról kapható
Tárossai István, Illia Dzsász, Schubert I. Mihajlovics István és Vuics István gyógyszerészekben Fehér István droguka, Délmagyarországi Kosmetikai Vállalat Zomborban. — Gebauer E. gyógyszerész Bács, Kleiner D. gyógyszerésztárban Bácsban, Jéssa Dzsász gyógyszerész, Zombor, Schwebler Mátyas gyógyszerész, Cseneolya.

Eladó

a gróf Széchényi Frigyes és Antal tenyészeteiből származó, 28 db 4 hónapot mult és 5 db 7 hónapot mult yorkshire

göbe malaczkok

együttesen 9000 koronáért vagy a 4 hónaposok 8000 koronáért. Possár Andrásné u. p. Monostorszeg, Bácsm.

AZ EST

— a legjobb magyar napilap. —

HIREI FRISSEK ÉS IGAZAK!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményeiről hűsen beszámol. —

A BEL- ÉS KÜLFÖLD NAPIESEMÉNYEIT

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leghamarabb közli. — — —

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és a délutáni első gyorsvonattal érkezik városunkba. — — —

ÁRA 6 FILLÉR.

valódi

Fay

Sódeni ásvány pasztilla

Utánzatokat utasítsunk vissza.

Irodai, raktárnoki, munkafelügyelői

vagy más hasonló állást keres szerény igényekkel 52 éves feltétlen tisztességes és megbízható egyén, ki a magyar, német és szerb nyelvet szóban és írásban bírja, tanult kereskedő, de 12 évig működött mint m. k. postamester és anyakönyvvezető, jelenleg pedig djnoki állást tölt be vidéki városházán. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Steckenpferd-liliomtelszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fő úmulhatatlanságaért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1. — K-ért kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban, illatszertüzekben stb.

Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus). Kitűnő szer női kezek gondozására.

A

világháború

minden mozzanatáról bő, eredeti, megbízható, kimerítő értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

Az Ujság

POLITIKAI NAPILAP olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egész évre	32 korona
Félévre	16 korona
Negyedévre	8 korona
Egy hónapra	2 K 80 f.

Megrendelési cím:
AZ UJSÁG kiadóhivatala
BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 54. sz.

Ízületi, anyagcsereforgalmi-bántalmaknál és gyermekeknél

LIPIK

64 C° radioaktív jódos hév- és iszap fürdői

felülmulhatlan gyógyhatásnak.

Összes intézmények üzemben. Prospektus kívánatra. Fürdőigazgatóság.

„Club“ cigaretta papiros

valódi csak az itt látható védjegyekkel.

Utánzatoktól, amelyek mind silányabbok és kevesebb lapot tartalmaznak, óva intetik.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vérheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kézzél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

Lysoform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 1 K 25 fill. minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Portik, Vas, stb. intézetek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteggyógy-ferdtelenítésére, antiszeptikus köztisztaítónál (sebekre és daganatokra) kéz- és armosásra és ragályok elhárítására stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM SZAPPAN

finom gyenge pipereszappan, lysoformot tartalmaz és antiszeptikus hatású. Alkalmasható a legkényesebb bőrre is; szőpúrákat, megpuhítja és illatossá teszi a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kárörög ezen szappant fogja használni. Ára 2 K.

FODORMENTA LYSOFORM

erősen antiszeptikus hatású szájviz. Szájbűzt rögtön és nyomtatlanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint toszoklobnál, gégebántalmaknál és néha eseten gurgálásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvege: 2 korona.

Az összes lysoform készítmények kaphatók minden gyógyszer-tárban, drogeriában. Kivánatra bűszinek ingyen és önkéntes megjelöljük az „Bűszesség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

Dr. KELETI és MURÁNYI
vegyészeti gyára Ujpesten.

Burgonyát

waggonszámra bármilyen állomástól szállítva minden mennyiségben

kiviteli célra

keresünk. Ajánlatok ár megjelöléssel és a mennyiség felüntetésével Milkó József Szabadka. Postafiók 45. címre küldendők.

Malomtulajdonosok figyelmébe!

„Radiál” szitákat

Ajánljuk saját kőszitájuk, nagy teljesítményűségű, mindenütt könnyesen bevált

amelyek teljesen pótolják a szitákat és kevés helyet foglalnak el. Szállítunk

teljes malomberendezéseket, gazdasági malmokat, motorokat, gőzgépeket és

mindennemű műszaki cuikkeket teljes saavatosság mellett. Elvél leljunk továbbá mindennemű malom-munkákat, javításokat és eszoreléseket.

Kovács és Társa,
BUDAPEST, VI., KMETTY-U. 15. SZ.

Árjegyzétek ingyen.
Kézviselőik kerestetnek.

Különleges gyártás sajtók és borászati készületek számára

Eredeti Mayfarth-féle

törvényileg védett

„HERKULES”

bor- és gyümölcs-sajtók.
Elsőrendű gyártmány
Viznyomásu bor- és gyümölcs-sajtók.
Föld nem mult
Szőlő- és gyümölcs-örölők
szűretelő berendezések.

MAYFARTH PH. és Tsa

gazdasági gépgyár
Bécs (Wien) II. Taberstrasse 71.

Elektrotechnikai :-: szakiskola :-: laboratoriummal és tanműhellyel összekötve.

Műszaki tanintézet az összes elektrotechnika és gépépítészeti részére mindazoknak, kik magukat elektrotechnikusoknak (gyári hivatalnok, stb.) elméletileg és gyakorlatilag (2 év-folyam alatt) kiképezetlni akarják.

Élőképzettség:
4 középiskola vagy polgári iskola.
Az igazgatóság: POZSONY, Széchényi-utca, kívánatra prospektust, sorrendet stb. küld és felvilágosítással szivesen szolgál.

Zuhanyfürdő

a Hungária fürdőben.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy július hó 1-étől kezdve naponta d. u. 5 órá-tól 8 óráig

zuhanyfürdőt használhat.

— — — Ára 60 fillér. — — —

Kérem a n. é. közönség becses támogatását és maradtam kiváló tisztelettel

Biebert János
a „Hungaria” fürdő bérleje.